

RETTENS KENDELSE (Femte Afdeling)

26. oktober 2005^{*}

I sag T-124/04,

Jamal Ouariachi, Rabat (Marokko), ved avocats F. Blanmailland og C. Verbrouck,
og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved F. Dintilhac og G. Boudot,
som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om erstatning for det tab, som sagsøgeren angiveligt har lidt
som følge af de formodede ulovlige handlinger, som en ansat ved Kommissionens
delegation i Khartoum (Sudan), har begået,

^{*} Processprog: fransk.

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET
I FØRSTE INSTANS (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Vilaras, og dommerne F. Dehousse og D. Šváby,

justitssekretær: E. Coulon,

afsagt følgende

Kendelse

Sagens baggrund

- ¹ Sagsøgeren, der er af marokkansk og spansk nationalitet, og R, der er fransk, blev skilt den 31. januar 2000, mens de boede i Rabat (Marokko) med deres to børn, der ligeledes er af fransk nationalitet. Det fremgår af skilsmisedommen, at R fik forældremyndigheden over børnene, mens sagsøgeren dog fik tildelt samværsret.
- ² C er EF-tjenestemand og ansat ved Kommissionen. Fra den 8. august 2000 til den 16. maj 2004 var C administrationschef ved Kommissionens delegation i Khartoum (Sudan) (herefter »delegationen«). Delegationschefen og C's overordnede var M. Da M og C var de eneste, der på tidspunktet for de faktiske omstændigheder gjorde tjeneste ved delegationen, havde førstnævnte bemyndigelse til at træde i stedet for sidstnævnte i tilfælde af, at sidstnævnte var forhindret, bl.a. hvad angik funktioner af administrativ karakter.

- 3 Mens C arbejdede ved delegationen, ønskede han at sende bud efter sin nye livsledsagerske R. I denne forbindelse fremsendte delegationen en »standard verbalnote«, dateret den 28. maj 2002 og underskrevet af M, til det sudanske udenrigsministerium til støtte for den ansøgning om kortvarigt turistvisum, som R havde indgivet for hende selv og hendes børn.
- 4 De kompetente sudanske myndigheder besluttede at udstede et turistvisum til R og hendes to børn, som derfor forlod det marokkanske område den 20. juni 2002 og rejste til Khartoum.
- 5 Da turistvisummet var ved at udløbe, iværksatte R proceduren for opnåelse af en opholdstilladelse i Sudan. I forbindelse med denne ansøgning blev der ligeledes fremsendt en »verbalnote« fra delegationen til det sudanske udenrigsministerium. Denne »verbalnote« var som følge af delegationschefens fravær underskrevet af C.
- 6 De kompetente sudanske myndigheder traf beslutning om at udstede en opholdstilladelse til R samt til hendes to børn.
- 7 I skoleåret 2002/2003 gik sagsøgerens og R's to børn i den franske skole i Khartoum.
- 8 Ved dom af 3. november 2003 afsagt af appelretten i Rabat blev R frataget forældremyndigheden over sine børn, og forældremyndigheden blev tildelt sagsøgeren.

- 9 I mellemtiden havde R og hendes to børn forladt sudansk område for at rejse til Belgien. I løbet af skoleåret 2003/2004 fortsatte børnene derfor deres skolegang på skolen i Ethe (Belgien).
- 10 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 25. februar 2004 anlagde sagsøgeren sag med påstand om erstatning for det tab, han angiveligt havde lidt som følge af de ulovlige handlinger, C hævdedes at have begået under udøvelsen af sit hverv ved delegationen (sag T-82/04, Ouariachi mod Kommissionen). Som følge af sagsøgerens hævelse af sagen blev sag T-82/04 ved kendelse afsagt af formanden for Rettens Anden Afdeling den 1. april 2004 slettet af Rettens register.
- 11 I forbindelse med sine bestræbelser på at genetablere kontakten med sine børn og på at opnå opfyldelse af den dom, der blev afsagt af appelretten i Rabat, har sagsøgeren anlagt flere sager ved de kompetente belgiske domstole. Appelretten i Liège (Belgien) har derfor ved to domme afsagt den 6. maj 2004 foreløbigt besluttet, at børnene skal vende tilbage til Marokko for her at slutte sig til sagsøgeren.

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 12 Det er på den baggrund, at sagsøgeren ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 1. april 2004 har anlagt den foreliggende sag.
- 13 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 18. juni 2004 har Kommissionen fremsat en formalitetsindsigelse i henhold til artikel 114 i Rettens procesreglement. Sagsøgeren har indleveret sine bemærkninger til formalitetsindsigelsen den 25. august 2004.

14 Sagsøgeren har i stævningen og i sine bemærkninger til formalitetsindsigelsen nedlagt følgende påstande:

- Principalt bestemmes, at der om nødvendigt foranstaltes enhver form for bevisoptagelse med henblik på at fastslå, at der er sket »forfalskning« fra C's side for at gøre det muligt at »bortføre« børnene, herunder navnlig:
 - C's personlige fremmøde
 - en anmodning om oplysninger over for delegationen
 - en anmodning om fremlæggelse af de sagsakter, som R indleverede til Republikken Sudans konsulat i Rabat for at få visum til sig selv og sine børn.
- Sagen fremmes til realitetsbehandling, og der gives sagsøgeren medhold.
- Kommissionen tilpligtes at betale sagsøgeren en godtgørelse, der skønsmæssigt kan fastsættes til i alt 150 000 EUR, for den økonomiske og ikke-økonomiske skade, han har lidt.
- Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

15 Kommissionen har i formalitetsindsigelsen nedlagt følgende påstande:

- Det fastslås, at det er åbenbart, at sagen dels skal forkastes som ugrundet, dels afvises, eller at Retten ikke er kompetent i den foreliggende sag.
- Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

- 16 I henhold til procesreglementets artikel 111 kan Retten, når det er åbenbart, at en sag er ugrundet og må afvises, uden at fortsætte sagens behandling træffe afgørelse ved begrundet kendelse. I den foreliggende sag finder Retten, at de oplysninger, der fremgår af akterne i sagen, er tilstrækkelige, og har i overensstemmelse med denne artikel besluttet ikke at fortsætte sagens behandling.
- 17 Ifølge artikel 288, stk. 2, EF skal Fællesskabet for så vidt angår ansvar uden for kontraktforhold i overensstemmelse med de almindelige retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer, erstatte skader forvoldt af dets institutioner eller af dets ansatte under udøvelsen af deres hverv.
- 18 Det bemærkes, at traktaten for så vidt angår ansvar uden for kontraktforhold pålægger Fællesskabet bestemmelser, som er særlige for den fællesskabsretlige retsorden, og som opstiller den samme regel for Fællesskabet med henblik på erstatningen for skader forvoldt af dets institutioner og af dets ansatte under udøvelsen af deres hverv. Den ensartede anvendelse af denne regel og fællesskabs-

institutionernes uafhængighed er sikret ved traktaten, idet tvisterne på dette område er underlagt Fællesskabets retsinstansers kompetence. Ved både at omfatte de skader, der er forvoldt af institutionerne, og dem, der er forvoldt af Fællesskabets ansatte, angiver artikel 288 EF, at Fællesskabet kun er ansvarligt for de af dets ansattes handlinger, der i medfør af en indre og direkte sammenhæng udgør den nødvendige forlængelse af de opgaver, der påhviler institutionerne. I betragtning af denne retlige ordnings særlige karakter er det derfor ikke muligt at udvide den til at omfatte foretagne handlinger, der falder uden for de således beskrevne tilfælde (Domstolens dom af 10.7.1969, sag 9/69, Sayag, Sml. 1969, s. 89, org.ref.: Rec. s. 329, præmis 5-8).

19 I det foreliggende tilfælde har sagsøgeren til støtte for sit erstatningskrav i stævningen først rejst et klagepunkt vedrørende det forhold, at C udarbejdede og fremsendte »standard verbalnoten« af 28. maj 2002 til det sudanske udenrigsministerium (jf. præmis 3 ovenfor) forud for de kompetente sudanske myndigheders udstedelse af turistvisummet til R og hendes to børn.

20 Sagsøgeren har i sine bemærkninger til formalitetsindsigelsen dog præciseret, at han ikke kritiserer den ovennævnte »verbalnote«, der i øvrigt var blevet underskrevet af delegationschefen M, men den anden »verbalnote«, som delegationen fremsendte til det sudanske udenrigsministerium forud for de sudanske myndigheders beslutning om på R's begæring at udstede en opholdstilladelse til hende samt til hendes to børn (jf. præmis 5 og 6 ovenfor). Den pågældende note, der som følge af delegationschefens fravær var blevet underskrevet af C, udgør en forfalskning og har gjort det muligt for R og hendes børn at bosætte sig i Sudan uden sagsøgerens samtykke. C er derved blevet medskyldig i en »international barnebortførelse« og har begået en ulovlig handling, der medfører, at Fællesskabet ifalder erstatningsansvar.

21 Dette klagepunkt kan ikke tages til følge.

- 22 I denne forbindelse bemærkes, som Kommissionen i øvrigt har gjort gældende, at den pågældende »verbalnote« er i overensstemmelse med en almindelig praksis, som navnlig følges i de tredjelande, der er kendetegnet ved en vis administrativ træghed, og som benyttes, når en ansat ved Kommissionens delegation i disse lande ønsker at sende bud efter sine nærmeste. Henset til disse oplysninger, der i øvrigt ikke er blevet bestridt af sagsøgeren, kan udarbejdelsen af den omhandlede »verbalnote« ikke anses for en handling, der udgør den nødvendige forlængelse af de opgaver, der påhviler institutionerne, i det foreliggende tilfælde de opgaver, der påhviler delegationen, i den i præmis 18 ovenfor nævnte retspraksis' forstand.
- 23 Følgelig kan det ikke antages, at C, da han underskrev ovennævnte »verbalnote«, handlede under udøvelse af sit hverv i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 288, stk. 2, EF.
- 24 Selv om det antages, at noget sådant kunne være tilfældet, må det under alle omstændigheder konstateres, at det er åbenbart, at der ikke foreligger nogen direkte årsagsforbindelse mellem den anfægtede adfærd og den påståede skade.
- 25 I denne forbindelse bemærkes, at den årsagsforbindelse, der kræves i henhold til artikel 288, stk. 2, EF, forudsætter, at der er en direkte årsagsforbindelse mellem Fællesskabets anfægtede adfærd og den skade, der gøres gældende, dvs. at skaden skal være en direkte følge af nævnte adfærd (Domstolens dom af 4.10.1979, forenede sager 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 og 45/79, Dumortier frères m.fl. mod Rådet, Sml. s. 3091, præmis 21, og af 5.3.1996, forenede sager C-46/93 og C-48/93, Brasserie du pêcheur og Factortame, Sml. I, s. 1029, præmis 51, Rettens dom af 11.7.1996, sag T-175/94, International Procurement Services mod Kommissionen, Sml. II, s. 729, præmis 55, og af 17.12.2003, sag T-146/01, DLD Trading mod Rådet, Sml. II, s. 6005, præmis 72). Det er sagsøgeren, der må føre beviset for en sådan direkte årsagsforbindelse (Rettens dom af 18.9.1995, sag T-168/94, Blackspur m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 2627, præmis 40).

- 26 I det konkrete tilfælde er det de kompetente sudanske myndigheders beslutning om på R's begæring at udstede en opholdstilladelse til hende og hendes børn, der har gjort det muligt for dem at bosætte sig i Sudan. Den note, som delegationen i denne anledning fremsendte til det sudanske udenrigsministerium, havde blot til formål at støtte den pågældendes ansøgning og at fremskynde behandlingen af hendes sag i overensstemmelse med førnævnte praksis. Noten kan ikke ligestilles med et påbud til de kompetente sudanske myndigheder, som havde enekompetence til på grundlag af de relevante nationale bestemmelser at udstede eller ikke udstede en opholdstilladelse.
- 27 Det følger heraf, at sagsøgeren under alle omstændigheder ikke har ført bevis for, at der foreligger en direkte årsagsforbindelse mellem den kritiserede adfærd og den skade, der er gjort gældende.
- 28 Sagsøgeren har til støtte for søgsmålet ligeledes fremført et andet klagepunkt om, at C tilranede sig sagsøgerens identitet ved at anbringe sin egen underskrift ved siden af R's underskrift i den rubrik, der var forbeholdt forældre, i de karakterblade, der blev udarbejdet af den franske skole i Khartoum og af den belgiske skole i Ethe, hvor de to omhandlede børn gik i skole. C havde imidlertid ingen slægtskabsbånd med børnene og havde ikke nogen tilladelse fra sagsøgeren til at underskrive nævnte dokumenter i hans sted. Sagsøgeren er derfor blevet frataget sin identitet som fader ved disse handlinger, som C begik forsætligt med det formål at skade sagsøgeren.
- 29 I denne henseende er det tilstrækkeligt at bemærke, at de handlinger, som C hermed kritiseres for, åbenbart er uden forbindelse med den pågældendes udøvelse af sit hverv. Handlingerne kan derfor ikke medføre, at Fællesskabet ifalder erstatningsansvar i artikel 288, stk. 2, EF's forstand.

- 30 Sagsøgerens argument om, at det er nødvendigt, at Retten pålægger Fællesskabet erstatningsansvar i det foreliggende tilfælde som følge af de påståede vanskeligheder forbundet med at anlægge sag mod C, som har immunitet, kan ikke i sig selv ændre ved den konklusion, der er anført i foregående præmis. Det tilkommer i givet fald sagsøgeren at begære C's immunitet ophævet.
- 31 Det følger heraf, at det andet klagepunkt skal forkastes, da det er åbenbart, at det er uden grundlag.
- 32 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger må sagsøgte i det hele frifindes, idet sagen er åbenbart ugrundet, uden at det er nødvendigt at tage stilling til den formalitetsindsigelse, der er fremsat af Kommissionen, eller at anordne den bevisoptagelse eller vedtage de foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, der er begæret af sagsøgeren.

Sagens omkostninger

- 33 Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Sagsøgeren har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

bestemmer

RET TEN (Femte Afdeling)

- 1) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes, idet sagen er åbenbart ugrundet.**
- 2) **Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.**

Således bestemt i Luxembourg den 26. oktober 2005.

E. Coulon

Justitssekretær

M. Vilaras

Afdelingsformand